

Adroddiad i'r	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	19 Mehefin 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)
Swyddog Cyswllt	Helen MacArthur
Pwnc	Trefniadau Archwilio Mewnol o fis Ebrill 2023

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw amlinellu i'r Aelodau ganlyniad y broses gaffael ar gyfer darparu gwasanaethau archwilio mewnol o 1 Ebrill 2023. Mae'r adroddiad hefyd yn gofyn am gymeradwyaeth i benodi Mersey Internal Audit Agency fel archwilydd mewnol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y cyfnod 1 Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2026.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheoli mewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 3 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, y mae'n rhaid adrodd ar ei ganfyddiadau i Aelodau'r Awdurdod. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheoli Mewnol yn flynyddol.
- 4 Daeth y trefniadau archwilio mewnol presennol gyda Chyngor Bwrdeistref Conwy i ben ar ddiwedd 2022/23. Nid oes gan Gyngor Bwrdeistref Conwy bellach y gallu i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol i Wasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth). Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 20 Mawrth 2023, cynhaliwyd ymarfer caffael i nodi cyflenwr a ffafrir.
- 5 Cafodd y broses ei goruchwyllo gan banel dan arweiniad aelodau oedd yn cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod. Cyfarfu'r panel ar 1 Mehefin 2023 ac argymhellwyd yn unfrydol y dylid penodi'r asiantaeth Mersey Internal Audit Agency.

ARGYMHELLION

- 6 Argymhellir bod yr Aelodau'n:
 - i. cymeradwyo argymhelliad y panel ac yn cymeradwyo penodi Mersey Internal Audit Agency fel darparwyr archwilio mewnol yr Awdurdod ar gyfer y cyfnod ariannol 1 Ebrill 2023-31 Mawrth 2026.

CEFNDIR

- 7 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (y Rheoliadau) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod wneud trefniadau priodol ac effeithiol ar gyfer systemau rheolaeth fewnol. Mae hyn yn cynnwys y trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.
- 8 Mae'r Rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'r systemau rheoli mewnol, a rhaid hysbysu Aelodau'r Awdurdod am ganfyddiadau'r archwiliad. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Rheoli Mewnol yn flynyddol.
- 9 Daeth y trefniant presennol i ben ar 31 Mawrth 2023 ac mae angen gwneud darpariaeth briodol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026.

GWYBODAETH

- 10 Yn dilyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio ar 20 Mawrth 2023, dechreuodd ymarfer caffael ar gyfer gwasanaethau i gwmpasu'r cyfnod o 1 Ebrill 2023 – Mawrth 2026 gan ddefnyddio Fframwaith Gwasanaethau Masnachol y Goron y sector cyhoeddus ar gyfer Gwasanaethau Archwilio a Sicrwydd.
- 11 Nid yn unig y mae gan y cyflenwyr ar y fframwaith hwn y sgiliau a'r arbenigedd angenrheidiol ond maent hefyd wedi dangos bod ganddynt y safonau priodol mewn meysydd ehangach fel caethwasiaeth fodern a gwerth cymdeithasol.
- 12 Roedd yr ymarfer yn cynnwys datblygu manyleb gwasanaeth gynhwysfawr ac asesiad ariannol i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni gwerth am arian.
- 13 Mae'r panel o aelodau sy'n cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Thrysorydd yr Awdurdod wedi argymhell yn unfrydol y dylid penodi Mersey Internal Audit Agency (MIAA). Cefnogir yr argymhelliad hwn gan swyddogion yn dilyn asesiad o'r wybodaeth a ddarparwyd gan MIAA o fewn y cyflwyniad tendr.

- 14 Cafodd Mersey Internal Audit Agency ei ffurfio ym 1990 fel rhan o wasanaeth a rennir y GIG i ddarparu gwasanaethau archwilio mewnol ar draws cyrff y GIG. Erbyn hyn, mae cwmpas y gwaith wedi tyfu i gynnwys ystod eang o wasanaethau, o archwiliadau mewnol i lywodraethu a rheoli risg ar gyfer ystod amrywiol o gyrff yn y sector cyhoeddus gan gynnwys awdurdodau lleol, Gwasanaeth Tân ac Achub a Heddluoedd.
- 15 Mae fîm MIAA mewn sefyllfa dda i ddarparu'r gwasanaethau sydd eu hangen. Dangosodd cyflwyniad MIAA bod ganddynt ymrwymiad i'w staff trwy'r achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl. Bydd yr ymgysylltu dwyieithog yn darparu cefnogaeth o ddydd i ddydd i'r contract.
- 16 Cafodd y panel gyflwyniad ar y strategaeth archwilio arfaethedig a nododd y dull gweithredu seiliedig ar risg mae MIAA yn ei fabwysiadu, gan gydnabod hefyd yr angen am hyblygrwydd i addasu i risgiau sy'n esblygu yn ystod cyfnod y cynllun.
- 17 Roedd y panel yn fodlon bod gan MIAA y gallu a'r arbenigedd i gyflawni eu gwaith arfaethedig o fewn y gyllideb a ddynodwyd.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcan llesiant hirdymor yr Awdurdod sef "hwyluso gwasanaethau tân ac achub integredig o ansawdd uchel, ymatebol a gwell fel y gall gweithgareddau atal ac ymateb brys barhau i fod ar gael pan fo'u hangen, a hynny'n fforddiadwy, yn deg ac ar sail risg."
Cyllideb	Mae darpariaeth wedi'i gwneud ar gyfer gwasanaethau archwilio mewnol o fewn y trefniadau gosod cyllideb.
Cyfreithiol	Mae trefniant archwilio mewnol effeithiol yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014
Staffio	Amh.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ y Gymraeg	Amh.
Risgiau	<p>Mae'r Datganiad Sicrwydd yn cael ei gyflwyno yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio a Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Heb sicrwydd o'r fath, ni fyddai'r Aelodau'n ymwybodol o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu corfforaethol, rheoli risg a rheolaeth fewnol a'i allu cysylltiedig i gyflawni ei amcanion.</p> <p>Ni fyddai unrhyw faterion neu wendidau sylweddol a nodwyd gan Archwilio Mewnol yn cael eu hystyried wrth baratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol.</p>

--	--